

VRIENDENLOTERIJ EN
HET CONCERTGEBOUW

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

luister
relax
geniet

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | kabel | classic.nl

VRIENDENLOTERIJ
ZOMER
CONCERTEN

Zaterdag 10 augustus 2024

Kleine Zaal 20.00 uur

Marie-Ange Nguci, piano

Ludwig van Beethoven 1770-1827

Fantasia, op. 77 (1809)

Frédéric Chopin 1810-1849

Scherzo nr. 2 in bes, op. 31 (1837)

Aleksandr Skrjabin 1871-1915

Sonate nr. 5 in Fis, op. 53 (1907)

Frédéric Chopin

Scherzo nr. 3 in cis, op. 39 (1839)

PAUZE

Maurice Ravel 1875-1937

Gaspard de la nuit (1908)

Ondine: Lent

Le gibet: Très lent

Scarbo: Modéré

Johann Sebastian Bach 1685-1750

Chaconne uit 'Partita nr. 2 in d', BWV 1004 (1897) (arr. Ferruccio Busoni)

ZOMERCONCERTEN.NL

HET
CONCERT
GEBOUW

TOELICHTING

De 'fantasie' was geliefd onder veel componisten: deze vorm stelde hen in staat om improviserend te componeren, zonder vast kader zoals bij een sonate of symfonie.

Ludwig van Beethoven brak de bestaande klassieke conventies open en creëerde binnen ieder genre de vrijheid die hij zocht. Hij schreef slechts twee fantasieën: een *Koorfantasie* voor piano, koor en orkest, en de *Fantasia*, op. 77 voor piano. In dit stuk krijgen we een inkijkje in hoe Beethoven improviseerde: meeslepend, stoer, gedurfd en vol contrasten.

Frédéric Chopin werd beroemd met korte pianostukken voor de Parijse salons: nocturnes, polonaises, etudes, walsen. Hij streefde niet – zoals Liszt – naar het grote gebaar, maar naar het intieme, persoonlijke. Daarbij nam hij de melancholie van Poolse volksmuziek uit zijn geboorteland mee. Zijn vier scherzo's zijn een verhaal apart: grootschalig, beladen en hevig emotioneel. Scherzo betekent 'grap' en is vaak een luchtig, humoristisch deel in klassieke composities. Hier niet. Schumann vergeleek het *Tweede scherzo in bes*, op. 31 met het werk van Byron: 'Overlopend van tederheid, gedurfdheid, liefde en minachting.' In het *Derde scherzo in cis*, op. 39 hoorde Chopin-pianist Louis Kentner 'een wagneriaanse melodie van betoverende schoonheid, die doet denken aan het geluid van tuba's, harpen en het gehele apocalyptische orkest van Walhalla.'

Begin twintigste eeuw componeerde **Aleksandr Skrjabin** muziek voor een nieuwe tijd. Geïnspireerd door Helena Blavatsky's theosofie geloofde hij in een allesvernietigende apocalyps, waarna de wereld op een

hoger niveau zou verdergaan. Alle handelingen moesten dat moment van vernietiging – de uiteindelijke extase – nastreven. Skrjabin geloofde dat zijn muziek daar een belangrijke rol in speelde. Zeker zijn *Vijfde sonate in Fis*, op. 53. In de partituur schreef hij: 'Ik roep je tot leven, o mysterieuze krachten! / Verdrongen in de duistere diepten / Van de creatieve geest, angstig / Schaduwen van het leven, ik breng je lef!'

Maurice Ravel had met zijn *Gaspard de la nuit* maar één doel: zo virtuoos mogelijk componeren voor piano, maar tegelijkertijd muziek maken die raakt. Hij nam daarvoor drie prozagedichten van Aloysius Bertrand (1807-1841) als uitgangspunt: Ondine (water-nimf), Le gibet (de galg) en Scarbo (trolachtige geest).

De *Sonates en Partita's* van **Johann Sebastian Bach** zijn het summum van het repertoire voor viool solo. Meestal heeft de viool de melodie, voor harmonieën is begeleiding nodig van piano of orkest. In de *Sonates en Partita's* doet de viool dat helemaal alleen. De *Tweede partita in d*, BWV 1004 bestaat uit vijf barokke dansen: een Allemande, Courante, Sarabande, Gigue en een afsluitende Chaconne. Dat slotdeel duurt bijna net zo lang als de andere delen samen en bestaat uit een baslijn die 65 keer wordt herhaald. Door Bachs ongelooflijke meesterschap wordt dat nooit saai. De Italiaanse componist en pianovirtuoos Ferruccio Busoni vertaalde de Chaconne van viool naar piano, en van achttiende naar negentiende eeuw. Resultaat: een romantische Bach.

Alexander Klapwijk

BIOGRAFIE

Alles wat **Marie-Ange Nguci** aanraakt, verandert in muziek. Ze is niet alleen een virtuoos pianist, die door *Le Figaro* tot een van de toonaangevende talenten van haar generatie werd benoemd, maar ook dirigeert ze, speelt orgel, cello en ondes-Martenot (een van de vroegste elektronische muziekinstrumenten, populair gemaakt door Messiaen). Daarnaast behaalde ze een diploma in muziekpedagogie en masters muziekanalyse en musicologie aan de Sorbonne Universiteit in Parijs. Nguci begon haar muzikale opleiding in Albanië, waar ze in 1998 werd geboren. Op haar dertiende verhuisde ze naar Parijs om daar aan het Conservatoire supérieur de Paris te studeren bij de gerenommeerde pianist Nicholas Angelich. In Wenen studeerde ze directie en in New York was ze de jongste deelnemer aan het Doctorate of Musical Arts-programma aan de City University of New York. Haar debuut-cd, *En miroir*, met werk van Franck, Bach, Saint-Saëns en Thierry Escaich kreeg in 2018 de Choc Classica-prijs en betekende haar internationale doorbraak. In oktober 2023 maakte ze haar vanwege de coronapandemie uitgestelde debuut in de Kleine Zaal.

SUMMARY

The 'fantasy' form was beloved among composers, as it allowed them to improvise in a composition, free of the fixed structure of a sonata or symphony. Ludwig van Beethoven wrote only one *Fantasia* for piano, but it gives us a glimpse into how Beethoven improvised: it's riveting, confident, daring and full of variety.

Fryderyk Chopin was famous for his short piano pieces written for the Paris salons: nocturnes, polonaises, etudes, waltzes. Unlike Liszt, he did not strive for the grand gesture, but went inwards towards the intimate, the personal. His *Scherzos* are different: large-scale, charged and heavily emotional.

In the early twentieth century, Alexander Scriabin composed music for a new age. Inspired by Helena Blavatsky's theosophy, he believed in an all-destroying apocalypse, after which the world would continue on a higher level. Scriabin also believed that his music would play an important part in this transition, including his *Sonata No. 5 in F-sharp major*, op. 53.

Maurice Ravel had one goal in mind with his *Gaspard de la nuit*: to compose piano music that was as virtuosic as possible, while at the same time touching the soul. The Bach *Sonatas and Partitas* are the pinnacle of the repertoire for solo violin. In these pieces, the violin is both melody instrument and accompaniment. The Italian composer and piano virtuoso Ferruccio Busoni arranged the Chaconne from Bach's *Second Partita in D minor*, BWV 1004 as a piano piece, taking it from the eighteenth into the late nineteenth century. The result is a romantic Bach.

Translation: Anne Hodgkinson

EN VERDER...

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

do 29/08

20.00 uur
Kleine Zaal

Londense Marmen Quartet speelt Beethoven en Ravel

De musici van het Marmen Quartet uit Londen worden geroemd vanwege de moed, vitaliteit en intensiteit van hun uitvoeringen. Ze combineren Ravels geliefde *Strijkkwartet in F* met Beethovens vermaarde *Strijkkwartet in e*, op. 59 nr. 2.

